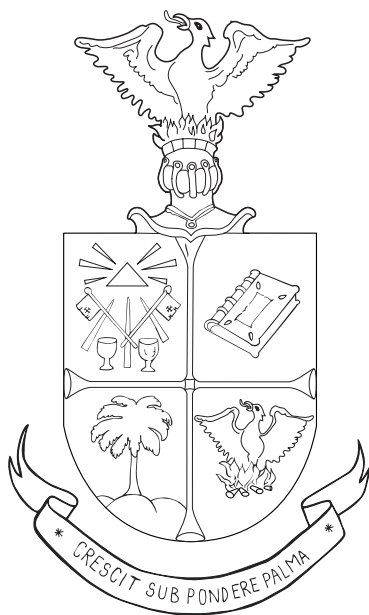

Glossa Iuridica

XIII. évfolyam, 1-2. szám

Budapest, 2026

Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar

SZERKESZTŐBIZOTTSÁGI ELNÖK:

Miskolczi Bodnár Péter

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG TAGJAI:

Antalóczy Péter, Birher Nándor, Böcskei Elvira, Bruhács János,
Csáki-Hatalovics Gyula, Cservák Csaba, Czine Ágnes, Dobrocsi Szilvia,
Domokos Andrea, Homicskó Árpád Olivér, Jakab Éva, Köbel Szilvia,
Kukorelli István, Kun Attila, Liviu Radu, Miskolczi Bodnár Péter,
Móré Sándor, Osztovits András, Pulay Gyula, Rixer Ádám, Erik Stenpien,
Stipta István, Szabó Imre, Szabó Zsolt, Szalma József, Szuchy Róbert,
Tamás András, Tóth András, Tóth J. Zoltán, Törő Csaba Attila,
Trócsányi László, Udvary Sándor

FŐSZERKESZTŐ:

Rixer Ádám

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTESEK:

Köbel Szilvia, Nagy Péter, Szuchy Róbert, Udvary Sándor

SZERKESZTŐK:

Arató Balázs, Boóc Ádám, Cservák Csaba, Domokos Andrea, Stipta István

ISSN 2064-6887

*Kiadja a Károli Gáspár Református
Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara*

Felelős kiadó: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán, dékán

A kiadvány nyomdai munkálatait előkészítette:

Patrocinium Kiadó

www.patrocinium.hu

A MUNKAERŐPIAC SZABÁLYOZÁSÁNAK EGYES KÉRDÉSEI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MAGÁNSZEMÉLYEK JÖVEDELEMÉT TERHELŐ ADÓK ÉS JÁRULÉKOK ALAKULÁSÁRA

LENTNER CSABA

(kutató, MCA CPH – egyetemi tanár, KRE GESZK)

SÓLYOM BORBÁLA

(kutató, MCA CPH)

HORBULÁK ZSOLT

(kutató, MCA CPH – kutató, NKE ÁNTK)

Absztrakt

A tanulmány a munkaerő adózási szabályainak változását mutatja be Magyarországon egy intenzív jogszabályalkotási korszakban, 2010 és a 2019 között. Az elemzés egyszerre foglalkozik a Magyarországon történt jogszabályi változásokkal, illetve azok gazdaságstatisztikai hatásaival, európai uniós összevetésben is. A tanulmány igazolja, hogy az elemzett évtizedben Magyarországon mérhető átrendeződés ment végbe. A foglalkoztatás nőtt, mind általánosan, mind pedig bizonyos társadalmi csoportok esetében, mint a fiatalok és az idősek. A foglalkoztatást érintő személyi jövedelemadózási közterhek csökkentek, a csökkenés mértéke az adott időszakban magasabb volt, mint az uniós átlag. Ennek jogi szabályozási hátterének bemutatása, gazdasági hatásaival egyetemben a tanulmány fő unikuma.

Kulcsszavak: Magyarország, munkaerőpiac, foglalkoztatást érintő adók és járulékok

CERTAIN ISSUES OF LABOUR MARKET REGULATION,
WITH PARTICULAR REGARD TO THE DEVELOPMENT OF TAXES AND
CONTRIBUTIONS ON THE INCOME OF PRIVATE INDIVIDUALS

Abstract

The study presents changes in labour taxation rules in Hungary between 2010 and 2019, during an intense period of legislative activity. The analysis deals with both the legislative changes that took place in Hungary and their economic-statistical impact on the economy, also in comparison with the European Union. The study confirms that a measurable restructuring took place in Hungary during the decade analyzed. Employment increased, both in general and among certain social groups, such as young people and the elderly. Personal income tax burdens affecting employment decreased, with the rate of decrease higher than the EU average during the period in question. The presentation of the legal regulatory background and its economic impact is one of the main unique features of the study.

Keywords: Hungary, labour market, taxes and contributions relating to employment

1. Bevezetés

A munkaerőpiac szabályozásának kérdései mind a szakpolitikák, mind pedig a kapcsolódó jogi szabályozás tekintetében igen szerteágazó rendszert alkotnak. A munkaerő-piaci hatású szabályok közé sorolhatjuk többek között az adózási jellegű szabályozást, a beruházások ösztönzését, vállalkozások működését érintő intézkedéseket, a közvetlenül munkajogi tárgyú, valamint a munkajog területéhez kapcsolódó, a munkanélküliség kezelését célzó szabályozást, a képzési rendszerek kialakítására és működtetésére vonatkozó, vagy akár a családtámogatási intézkedéseket is. Dolgozatunk jobbjára a megváltozott személyi jövedelemadó és a járulékok változására fókuszál mind jogszabályi lekövetés, mind annak gazdasági hatásai tekintetében.

A munka az alapvető emberi jogok közé tartozik, amelyet a Nemzeti Hitvallás is rögzít.¹ A munkajog a jogrendszer egyik legfontosabb és legkidolgozottabb

---

1 CSERVÁK Csaba – HORVÁTH Attila: *Az adekvát alapjogvédelem: Alkotmányjogi tanulmányok*. Budapest, Porta Historica, 2018.

része,² mivel messze túlmutat a munkavállaló és munkáltató jogain és kötelességein, sőt, alapvetően befolyásolja a foglalkoztatott életminőségét, döntő mértékben hatással van majdani inaktív éveire, egész családjára, sőt az egész országra, társadalomra. A munkavállalás szabályozása azonban már nem csak mint tevékenységre vonatkozik, hanem többek között azt is rögzíti, milyen körülmények között folyhat, milyen munkakörülményeket kell biztosítani a munkaadónak, mi vonatkozik az egyes társadalmi csoportokra, például a közmunkásokra,³ illetve a nyugdíjasokra.⁴ A munkavállalók jövedelemszabályozása a munkáltató pénzügyi, jövedelmi helyzetére is hatással van, a munkabér és közterhei költségoldalának tekintetében.

Jelen tanulmányban a munkaerőpiac szabályozásának kérdését a magánszemélyek jövedelmét terhelő adók főbb változásainak tükrében tekintjük át a 2010-től 2019-ig terjedő egy évtizedes időszakban. A tanulmány fókuszában, annak terjedelmi korlátaira figyelemmel, a munkabérhez kapcsolódó adók és járulékok főbb változásai és azok munkaerőpiacra gyakorolt hatásai állnak. A tanulmány ezen időszakban meghozott munkajogi szabályok, illetve a foglalkoztatást érintő járulékok változását elemzi, és megvizsgálja, hogy ezen időszakban ezek a döntések milyen hatással voltak a foglalkoztatás általános helyzetére, illetve bizonyos társadalmi csoportok foglalkoztatásának javulására. Ebben a szerzők az Európai Statisztikai Hivatal adataira támaszkodnak. A számsorok azt mutatják, hogy a 2010-től 2019 terjedő időszakban gyakorlatilag minden esetben javulás történt a munkavállalókat terhelő adókban, és a foglalkoztatási szinten is, az EU átlaghoz mérve. Mindezekon túlmenően sokat javultak a munkavállalói

---

2 HOMICSKÓ Árpád Olivér: *A foglalkoztatáspolitikai rendszere*. In: HOMICSKÓ Árpád Olivér (szerk.): *Munkaerőpiaci alapismeretek*. Budapest, Patrocinium Kiadó, 2018, 88–103.

3 RIXER Ádám: *Freedom of Conscience and Public Employees in Hungary*. In: WIELEC, Marcin – SOBCZYK, Paweł – ORĘZIAK, Bartłomiej (szerk.): *Hominum Causa Omne Ius Constitutum Sit: Collection of Scientific Papers of the Polish Hungarian Research Platform Volume 2*, Warszawa, Wydawnictwo Instytutu Wymiaru Sprawiedliwosci, 2025, 481–515.

4 RIXER Ádám: *A nyugdíjas munkavállalás és a nyugdíjasok által végzett vállalkozási tevékenység*. In: GAYER, Anikó (szerk.): *A diplomás munkanélküliek életkori diszkriminációja*. Budapest, Foglalkoztatási Hivatal, Országos Foglalkoztatási Közalapítvány, 2003, 207–261.

érdekképviseltek lehetőségei,⁵ és az állami bérszabályozás is jelentős változásokon ment keresztül.⁶

2. A munkaerő adóztatásának általános helyzete Magyarországon

Magyarországon a 2010-es évtől a munkaerőpiac tekintetében a jogpolitikai törekvések középpontjába a munkához kapcsolódó adók csökkentése, valamint a foglalkoztatás növelését célzó adóügyi intézkedések kerültek. Amint arra a hazai szakirodalom is rámutat,⁷ a 2010 óta alkalmazott aktív magyar állampénzügyi modell keretei között a munkaerő-piaci szabályozás erős állami befolyásolás és kontroll alá került. Ennek következtében az Eurostat adatai szerint a foglalkoztatottak aránya Magyarországon a 2010-es 62,2%-os értékről 2019-re 77,7%-ra nőtt, amely meghaladta az európai unió 72,7%-os adatát.⁸

	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
EU – 27	67,0	67,1	66,8	67,6	68,5	69,7	70,9	71,9	72,7
Belgium	67,6	67,3	67,2	67,3	67,2	67,7	68,5	69,7	70,5
Bulgária	64,1	62,3	62,9	64,4	66,5	67,0	70,6	71,7	74,3
Csehország	70,4	70,9	72,5	73,5	74,8	76,7	78,5	79,9	80,3
Dánia	74,9	74,8	74,3	74,7	75,4	76,0	76,6	77,5	78,3
Németország	74,0	75,4	76,3	76,7	77,0	77,6	78,3	79,0	79,7
Észtország	67,6	71,0	74,1	75,0	76,7	77,0	79,2	79,7	80,5
Írország	65,5	64,5	66,5	68,1	69,8	71,3	72,9	74,0	75,0
Görögország	63,5	59,3	52,5	53,1	54,8	55,9	57,4	59,0	60,8
Spanyolország	62,8	62,0	58,6	59,9	62,0	63,9	65,5	67,0	68,0

5 SZABÓ Imre Szilárd: *A munkavállalói érdekképviseltek képviselőinek véleménynyilvánítási szabadságával összefüggő egyes kérdése*. In: PÁL Lajos (szerk.): *A véleménynyilvánítás szabadsága és korlátai a munkajogviszonyban: A Magyar Munkajogi Társaság 2021. június 23-i vitaülésén elhangzott előadások, hozzászólások*. Budapest, HVG-ORAC, 2022, 137–146.

6 SZABÓ Imre Szilárd: *Minimálbér reform előtt Magyarország? Polgári Szemle*, 2024, 20 (4-6), 11–25.

7 LENTNER Csaba: *Nem konvencionális eszközök a magyar gazdaságpolitikában – vázlat hungarikumaink történeti, tudományos hátteréről. Magyar sajátosságaink történelmi és tudományos hátterének vázlata*. In: SIMON János (szerk.): *Huszonöt éve szabadon Közép-Európában. Gazdaság, politika, jog*. Budapest, CEpoliti Kiadó, 2016, 356–369.

8 Eurostat Data extracted (2025. 08. 15)

Franciaország	69,6	69,5	69,7	70,0	70,3	70,7	71,3	72,0	72,3
Horvátország	62,1	59,8	57,2	59,1	60,5	61,3	63,2	64,9	66,4
Olaszország	60,5	60,5	59,1	59,5	60,2	61,4	62,3	63,0	63,5
Ciprus	75,0	73,4	67,2	67,6	67,9	68,7	70,8	73,9	75,8
Lettország	63,9	66,1	69,5	70,6	72,5	73,0	74,6	76,8	77,3
Litvánia	64,3	66,9	69,9	71,8	73,3	75,2	76,0	77,8	78,2
Luxemburg	70,7	70,1	71,1	72,1	70,9	70,7	71,5	72,1	72,8
Magyarország	62,2	62,8	65,2	68,7	70,9	73,7	75,4	76,8	77,7
Málta	60,1	61,6	66,2	67,9	69,0	71,1	73,0	74,9	75,6
Hollandia	77,0	77,2	76,7	76,3	77,2	77,9	78,9	80,0	81,0
Ausztria	73,9	74,2	74,6	74,2	74,3	74,8	75,4	76,2	76,8
Lengyelország	62,2	62,5	63,2	64,9	66,3	68,2	70,0	71,4	72,6
Portugália	66,9	66,6	63,4	66,1	67,9	69,5	72,5	74,6	75,4
Románia	56,3	56,0	56,9	58,0	59,2	60,3	62,7	63,9	65,1
Szlovénia	69,7	67,8	66,7	67,3	68,6	69,5	72,9	74,9	75,9
Szlovákia	66,5	66,8	66,9	67,8	69,6	71,8	73,2	74,5	75,6
Finnország	71,9	72,7	72,5	72,2	71,8	72,4	73,2	75,3	76,2
Svédország	77,7	79,0	79,4	79,6	80,1	80,8	81,4	82,0	81,7

1. táblázat: Foglalkoztatási ráta alakulás az Európai Unió államaiban %-osan. Forrás: Eurostat.

Mindezzel párhuzamosan ugyanakkor megfigyelhető volt a fogyasztáshoz kapcsolt adók növekedése. Amint arra egyes szerzők rámutatnak,⁹ a 2010-es adórevolúció az elmúlt ötven év három kulcsfontosságú gazdaságpolitikai forradalmának egyikeként nevezhető meg. Az adó-újraelosztás egyik legfontosabb területe az adópálya diszkontinuitása, amelyben a munkát terhelő adók aránya Magyarországon 2004 és 2008 között nőtt, a fogyasztási adók aránya csökkent. 2008 után ez a tendencia megfordult: a forgalmi és fogyasztási adók aránya nőtt, a munkát terhelő adók aránya pedig csökkent.

Hasonló trendet mutattak ki tanulmányukban más szerzők is, amennyiben megfigyelték, hogy a munkaerőre kivetett adók csökkentésével párhuzamosan a fogyasztási típusú adók súlya 2010 óta fokozatosan nőtt az Európai Unióban és a V4-országokban is.¹⁰ 2012. január 1-től a korábban 25%-os áfakulcs 27%-ra emelkedett, ezzel az áfa mértéke az

⁹ VARGA József – KENYERES Sándor: Current Questions of the Transformation of Hungarian Taxation. *Polgári Szemle (Civic Review)*, 2018 (14) Special Issue, 35–46.

¹⁰ CSOMÓS Bálint – P. Kiss Gábor: Az adószervezet átalakulása Magyarországon 2010-től. *Köz-gazdaság*, 2014, 14 (4), 61–80.

Európai Unióban Magyarországon lett a legmagasabb.¹¹

A munkához kapcsolódó – közvetlen – adók mértékének csökkenése pozitív hozadékaként értelmezhető a gazdaság fehéritésének irányába is. Amint arra egyes szerzők rámutatnak,¹² a gazdaság fehéritése szorosan összefügg az egyenes adóterhek csökkentésének folyamatával. A fehérités során az adóköteles jövedelmek és/vagy vagyonok összege növekedni fog, így a gazdaságpolitika csökkentheti az adókulcsokat. A gazdaság fehéritését eredményező hatás azonban az általános forgalmi adózás területén is megfigyelhető volt, annak kimagasló mértéke ellenére, különösen 2014-től, az adóbeszedés hatékonyságát növelő intézkedések hatására.¹³

A magyar adórendszerben a munkához kapcsolódó – közvetlen – adók mértéke ugyan a 2010-es évtől fokozatos csökkenést mutatott, európai uniós összehasonlításban azonban még 2019-ben is magasabb adóterhet jelentett. Az Európai Bizottság Adó- és Vámügyi Főigazgatóságának 2021-es jelentése szerint a teljes adóbevétel Magyarországon a GDP 36,5%-a volt.¹⁴ Ugyanez az adat az Európai Unió 27 országának átlagánál – ami 2019-ben a GDP 40,1%-nak felelt meg – mérsékeltebb volt, a régió országaihoz képest azonban magasnak minősült. A teljes adóbevétel Szlovákiában a GDP 28,3%-a, Romániában 26,5%-a, Csehországban 36,1%-a, Lengyelországban 32,5%, Bulgáriában pedig a 27,9%-a volt.

A 2010–2019-ig terjedő időszakban a munkabért terhelő adók és járulékok együttes, vagyis munkavállalók és munkáltatók által fizetendő mértéke Magyarországon csökkent (2. táblázat). A 2010 és 2019-es időszak között 0,7 százalékpontos csökkenés történt az Európai Bizottság Adóügyi Főigazgatóságának adatai szerint, miközben az európai uniós átlag 0,7 százalékpontos növekedést mutatott.¹⁵

---

11 2007. évi CXXVII. törvény - az általános forgalmi adóról, 82. § (1) bek.

12 VARGA József: Reducing the Tax Burden and Whitening the Economy in Hungary after 2010. *Public Finance Quarterly*, 2017, 61 (1), 7–21.

13 European Commission: VAT Gap in the EU Report 2021, Taxation and Customs Union, CASE – Center for Social and Economic Research (Project leader) Economisti Associati (Consrhium Leader) September 2021, file:///C:/Users/solyo/Downloads/vat-gap-in-the-eu-KPAK21001ENN.pdf (2024. 04. 07).

14 Taxation and Customs Union: Taxation Trends in the European Union, Data for the EU Member States, Iceland, Norway and United Kingdom, 2021 Edition, Table 1.

15 Taxation and Customs Union i. m. Table 43.

A MUNKAERŐPIAC SZABÁLYOZÁSÁNAK EGYES KÉRDÉSEI, KÜLÖNÖS ...

	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
EU – 27	20,0	20,5	20,8	20,8	20,5	20,5	20,6	20,7	20,7
Belgium	23,7	24,2	24,4	24,2	23,7	22,6	22,6	22,4	21,9
Bulgária	8,6	8,6	9,3	9,9	9,8	9,9	10,4	10,9	11,1
Csehország	17,0	17,5	17,5	17,6	17,2	17,8	18,2	19,0	19,2
Dánia	22,7	22,9	24,4	25,5	23,7	23,0	23,0	22,9	22,8
Németország	21,0	21,4	21,6	21,6	21,7	22,0	22,3	22,7	23,2
Észtország	17,6	16,0	16,1	16,2	16,5	16,6	16,5	16,7	16,7
Írország	12,2	13,2	13,1	12,9	10,0	10,2	9,7	9,6	9,6
Görögország	13,7	15,9	14,7	14,6	14,7	15,4	16,3	16,6	16,4
Spanyolország	16,6	16,8	16,6	16,9	16,3	16,2	16,4	16,8	17,5
Franciaország	22,2	23,1	23,6	23,9	23,7	23,7	23,8	23,9	22,9
Horvátország	15,3	14,6	14,6	15,1	14,4	14,0	13,7	14,0	13,9
Olaszország	21,5	21,6	21,6	21,3	21,1	20,6	20,7	20,9	21,2
Ciprus	11,3	11,5	10,8	11,4	11,5	11,3	11,6	11,8	14,0
Lettország	14,4	13,9	13,7	13,8	13,6	13,9	14,3	14,4	15,1
Litvánia	14,1	13,2	13,3	13,6	14,3	14,8	14,8	15,3	15,2
Luxemburg	16,7	17,5	17,9	17,4	17,6	17,3	17,5	17,9	17,9
Magyarország	17,3	18,4	18,0	17,7	17,7	18,2	17,5	16,9	16,7
Málta	9,9	10,8	10,9	10,7	9,9	10,5	10,7	10,4	11,8
Hollandia	19,5	20,4	20,4	20,0	20,0	20,2	20,1	19,8	19,6
Ausztria	23,1	23,6	24,2	24,4	24,4	23,3	23,2	23,5	23,7
Lengyelország	11,8	12,6	13,1	13,1	13,2	13,5	13,8	14,1	14,2
Portugália	12,6	12,7	14,7	14,9	14,8	14,4	14,4	14,6	14,8
Románia	11,0	11,1	11,0	10,8	10,3	10,0	10,7	12,2	11,9
Szlovénia	19,6	19,6	18,8	18,5	18,6	18,8	18,7	18,9	19,1
Szlovákia	14,5	14,9	16,0	16,2	16,6	17,3	17,9	18,3	18,7
Finnország	21,4	22,2	22,3	22,6	22,5	22,5	21,4	21,0	20,9
Svédország	24,2	24,8	25,0	24,6	24,5	25,6	25,7	25,6	25,0

2. táblázat: A munkaerőre kivetett adók a GDP%-ában. Forrás: European Commission, DG Taxation and Customs Union, based on Eurostat data.

Az adóterheken belül a munkához kapcsolódó – közvetlen – adók bevétele Magyarországon a GDP 16,7%-át tette ki. Ennél alacsonyabb adatot lehetett látni azonban a környező országok közül Romániában (11,9%), Bulgáriában (11,1%), Horvátországban (13,9%), Lettországban (15,1%), Litvániában (15,2%) és Lengyelországban (14,2%).¹⁶

¹⁶ Taxation and Customs Union i. m. Table 43.

3. A magánszemélyek jövedelmét terhelő adók és járulékok változása 2010 után

Az alábbiakban a magánszemélyek jövedelmét terhelők adók és járulékok alakulását a 2010-es évtől kezdődően évekre lebontva tekintjük át. A tanulmány terjedelmi korlátaira tekintettel a főbb, a munkaerő-piaci változások szempontjából releváns változásokra fókuszálunk.

A 2010-es évtől a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvényben (Szja tv.) alapvető változtatások történtek. A módosítások céljaként a jogalkotó a családok támogatását és az adózás egyszerűsítését jelölte meg, valamint azt, hogy a foglalkoztatás növelése érdekében a korábbiaknál kevesebb adóteher rakódjon az addig magasan adóztatott munkabérekre.

2010-ben az Szja tv. még a progresszív, kétkulcsos adózást alkalmazta, ennek mértéke ötmillió forintig 17%, az azt meghaladó jövedelem esetén pedig 32% volt, míg a külön adózó jövedelmek adókulcsa jellemzően 20-25 %-ot tett ki. További jellegzetessége volt a magyar személyi jövedelemadó rendszernek, hogy a nyugati értelemben vett alacsony jövedelemtömeghez már a legmagasabb adókulcs kapcsolódott.¹⁷

2010-től a munkabért terhelő járulékok területén már rendszerszerű átalakításokat figyelhetünk meg. Egyszerűsítésként értékelhető, hogy a Munkaerő-piaci Alapba 2009-ben még befolyó, különálló munkaadói (3%) és munkavállalói (1,5%) járulékok 2010-től beolvadtak a foglalkoztató, illetve a foglalkoztatott által fizetendő társadalombiztosítási járulékok egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék alrészeibe.¹⁸

Ennek következtében 2010-ben a *munkáltatókat terhelő társadalombiztosítási járulék* immár a 24%-os nyugdíjbiztosítási járulékból és a 3%-os egészségbiztosítási- és munkaerő-piaciból tevődött össze és annak mértéke a korábbi 29%-ról 27%-ra csökkent. Az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékon belül a természetbeni egészségbiztosítási járulék 1,5%-ot, a pénzübeli egészségbiztosítási járulék 0,5%-ot, míg a munkaerő-piaci járulék 1%-ot tett ki.¹⁹

---

17 SZILÓVICS Csaba – SZÍVÓS Alexander: A magyarországi személyi jövedelemadó rendszer változásai az elmúlt 30 évben. *JURA*, 2021 (3), 89–101.

18 Társadalombiztosítási járulék alatta a TB törvény 19. §-a alapján az Egészségbiztosítási Alapba és a Nyugdíj Alapba fizetendő járulékokat értjük.

19 1997. évi LXXX. törvény – a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről (rég. TB tv.) 19. § (1) bek.

A munkavállalók által fizetendő járulékterhek mértéke ugyanakkor nem változott 2010-ben. A nyugdíjjárulék mértéke a kizárólag a társadalombiztosítási nyugdíj hatálya alá tartozó biztosított munkavállalók esetében 9,5%, a magánnyugdíjpénztár tagja esetében 1,5% maradt. Az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék mértéke – a korábbi járulékterhek összegével megegyezően – 7,5% lett, ezen belül a természetbeni egészségbiztosítási járulék 4%, a pénzbeli egészségbiztosítási járulék 2%, a munkaerő-piaci járulék 1,5%-ra tagozódott.²⁰ Az Szja törvény koncepcionális változása 2011. január 1-jével következett be.²¹ Ettől az időponttól a korábbi kétkulcsos adózást az egykulcsos adórendszer váltotta fel, egy egységes, a korábbiaknál alacsonyabb 16%-os adómértékkel. Az új koncepció az adóalanyok valamennyi jövedelmére kiterjedt. Így mind az összevont adóalapba tartozó, például a munkabér, az önálló tevékenységből szerzett jövedelmek, mind a külön adózó – így például az osztalék, az ingatlan-átruházásból származó, vagy a kamat – jövedelmek tekintetében alkalmazandóvá vált.

2011-től kibővült azon *adókedvezmények köre*, melyek a lakosság által befizetett személyi jövedelemadó csökkentését célzó jogszabályi lehetőségként jelentek meg. Az Szja tv. a 2011-es módosítása előtt nem tett különbséget a munkából, valamint a tőkebefektetésekből származó jövedelmek adóztatása között, és összességében is kevesebb adókedvezményt tartalmazott.²² A 2011-es évtől ugyanakkor – a jogpolitikai célkitűzésekkel összhangban – megnövekedett a *családi kedvezmények köre*, melyet jövedelemkorlát nélkül lehetett igénybe venni. A kedvezmények technikailag úgynevezett adóalap csökkentő kedvezményként – nem adóvisszatérítésként – jelentek meg.²³ Egy és két eltartott esetén gyermekenként 62.500 forintot, három eltartottól gyermekenként 206.250 forintot lehetett jogosultsági hónaponként levonni az összevont adóalapba tartozó, adóalap-kiegészítéssel növelt jövedelemből.

Ezzel párhuzamosan ugyanakkor csökkent a kisebb keresetűek számára kedvezőbb, a számított adót csökkentő adójóváírás mértéke. 2011-től az

---

20 TB tv. 19. § (2) bek.

21 A 2010. évi CXXIII. törvény az adó- és járuléktörvények, a számviteli törvény és a könyvvizsgálói kamarai törvény, valamint az európai közösségi jogharmonizációs kötelezettségek teljesítését célzó adó- és vámjogi tárgyú törvények módosításáról alapján.

22 SZILOVICS – SZÍVÓS i. m.

23 Szja tv. 29/A. §.

adójóváírás az adóévben megszerzett bér és az arra tekintettel megállapított adóalap-kiegészítés együttes összegének az ún. 'szuperbruttónak' a 16%-a lett, de legfeljebb jogosultsági hónaponként 12.100 forint, feltéve, hogy a magánszemély összes jövedelme az adóévben nem haladta meg az évi 2.750.000 forintot.²⁴ Az összeghatáron felül csak csökkentett mértékben lehetett megállapítani az adójóváírást, legfeljebb havi bruttó 259.843 forintos jövedelemig, ez szuperbruttóban évi 3.960.000 forintot jelentett.

2011. január 1-jétől az adózás egyszerűsítésének jegyében a jogalkotó bevezette az adónyilatkozat lehetőségét, amely a köznyelvben '*sőralátét-bevallásként*' lett ismert.²⁵ Az adónyilatkozatban az adóalany elismerte, hogy munkáltatója megfelelően vont le a közterheket, és kérhette, hogy a nyilatkozatot a hatóság adóbevallásként dolgozza fel.

Az egyes jövedelmek adóterhelésének egységesítése és az adónem egyszerűsítése érdekében 2011-től átalakult a *nem pénzbeli juttatások* adózása is. Megszűnt a természetbeni juttatás intézménye, ehelyett az Szja tv. alapvetően kétféle nem pénzbeli juttatást különböztetett meg: a béren kívüli juttatásokat,²⁶ és a béren kívülinek nem minősülő egyes meghatározott juttatásokat.²⁷

A *béren kívüli juttatások* közé azok a juttatási formák kerültek, amelyeket a jogalkotó kedvezményezni kívánt. A kedvező adózási szabályokkal a magánszemélyek – illetve a juttatást biztosító munkáltatók – fogyasztását kívánta irányítani, azaz az alacsonyabb adóteher miatt ideáramló fogyasztás útján pótlólagos keresletet kívánt teremteni egyes preferált területeken.²⁸ A béren kívüli juttatások után a kifizetőnek csupán a 16% jövedelemadót kellett megfizetnie,²⁹ melynek alapja a juttatások értékének 1,19-szerese volt, vagyis járulék és EHO fizetési kötelezettség nem kapcsolódott hozzá. Ez a szabály azonban változott 2012. január 1-jétől, amikortól a munkáltatót a béren kívüli juttatások után a 16%-os Szja mellett 10%-os, majd 2013. január 1-jétől 14%-os EHO fizetési kötelezettség is terhelte.³⁰ A béren kívülinek nem minősülő, egyes meghatározott juttatások után a

---

24 Szja tv. 33. §.

25 Szja tv. 11/A. §.

26 Szja tv. 71. §.

27 Szja tv. 70. §.

28 LENTNER Csaba et al.: *Adózási pénzügytan és államháztartási gazdálkodás*. Budapest, NKE Ludovika Kiadó, 2015, 352.

29 Eho tv. 5. § (1) g) pontja szerint.

30 Eho tv. 3. § (4) bek. szerint.

munkáltatót a 16%-os személyi jövedelemadó mellett 27%-os egészségügyi hozzájárulási fizetési kötelezettség is terhelte.

Ami a *munkabért terhelő járulékok* alakulását illeti, mind a 2011-es, mind a 2012-es változások tekintetében elmondható, hogy a jogpolitikai cél a biztosítottak körének bővítése és a járulékalap kiszélesítése volt. 2011-től a munkáltatók által fizetendő járulékok mértéke nem változott 2010-hez képest: a társadalombiztosítási járulék mértéke 27% maradt. Emelkedett ugyanakkor a munkavállalók (biztosítottak) által fizetendő nyugdíjjárulék mértéke 0,5%-kal a korábbi évhez képest, a kizárólag a társadalombiztosítási nyugdíj hatálya alá tartozó biztosított esetében 9,5%-ról 10%-ra, míg magánnyugdíjpénztár tagja esetében 1,5%-ról 2%-ra. Az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék együttes mértéke 2011-ben ugyanakkor nem változott.

A fenti intézkedések is hozzájárultak ahhoz (1. táblázat), hogy az Eurostat adatai szerint a 2011-es évben a foglalkoztatottság már kis mértékben növekedésnek indult, 62,2%-ról 62,8%-ra emelkedett. A 2011-es évtől már szintén kismértékű növekedést figyelhetünk meg a nők foglalkoztatottsága terén 58,8%-ról 72,1%-ra, vélhetően már az Szja rendszerben bevezetett családi adókedvezmény intézkedések nyomán.

A 2012-es évben a munkavállalók (biztosítottak) által fizetendő egészségbiztosítási járulék mértéke növekedett 1%-kal, így összességében a munkavállalók által fizetendő TB járulék mértéke 18,5%-ra emelkedett. Azon belül a pénzbeli egészségbiztosítási járulék 2%-ról 3%-ra történő emelkedése nyomán került sor erre.³¹

2012. január 1-jétől a *munkáltatói adófizetés* tekintetében jelentős átalakulás történt. Megszüntették a munkáltató által fizetendő, fentebb ismertetett 'munkáltatói' társadalombiztosítási járulékot (a munkáltatói nyugdíj-biztosítási járulékot, az egészségbiztosítási- és a munkaerő-piaci járulékot),³² és a három járuléknem beolvadt az újonnan létrejött *szociális hozzájárulási adó* rendszerébe. Az új adó mértéke ugyanakkor a korábbi járulékok együttes mértékével megegyezett, egészen 2017. január 1-jéig 27% maradt, így a munkáltatók adófizetési kötelezettsége nem változott a munkabérek tekintetében.

---

31 TB tv. 19. §-a szerint.

32 2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról IX. fejezet szerint.

Az adóvá történt transzformáció a nyugdíjrendszer finanszírozási reformjával (a korhatár alatti nyugellátások változásával) és a kötelező magán-nyugdíjpénztári tagdíjfizetés megszüntetésével függött össze.³³ A jogalkotó szándéka az volt, hogy az adónem mind az Szja, mind a TB járulék szabályaihoz közeledjen. Így az adónemen belül a – a TB járulékkal korreláló – szolidaritási elvet erősítette például a minimum-adóalap előírás az egyéni vállalkozók, őstermelők stb. tekintetében. További célkitűzésként jelent meg annak egyértelművé tétele, hogy a munkáltatói befizetés nem keletkeztet jogosultságot a munkavállalónál társadalombiztosítási ellátásra, azt a továbbra is fennmaradó, munkavállalói egyéni TB járulékbecsületek teremtették meg.

A szociális hozzájárulási adó Szja-hoz közelítését célozta, hogy annak minden esetben a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti adókötelezettség alá eső bevétel lett az alapja.³⁴ A munkáltatók számára a jogszabály több adókedvezményt biztosított, melyek mindenekelőtt foglalkoztatáspolitikai és családpolitikai célkitűzések elérésére törekedtek. Ennek keretében, a Szcho tv. alapján 2012-től külön törvények a munkaerőpiaci szempontból kedvezőtlen helyzetű társadalmi csoportok és a pályakezdők foglalkoztatásának ösztönzésére az adó számított összegét csökkentő kedvezményt állapíthattak meg.³⁵ Így a munkáltatót az adóból részkedvezmények illették meg a *pályakezdő fiatalok foglalkoztatása* esetén. Alap- és középfokú végzettségű pályakezdő munkavállalók tekintetében a bruttó munkabérnek, de legfeljebb a minimálbér másfélszeresének 17%-ával megegyező kedvezményt vehettek igénybe a foglalkoztatás első évében, illetve 7%-ának megfelelőt a foglalkoztatás második évében. Felsőfokú végzettségű fiatalok esetén a hasonló mértékű támogatás a foglalkoztatás első 9 hónapjában, illetve azt követő 3 hónapjában oszlott el (*Start Kártya program*).³⁶

Hasonló konstrukciót tartalmazott a *Start Plusz Kártya program* (tartósan álláskeresők esetén) és a *Start Extra Kártya* (álláskeresőknél), melyek alapján legfeljebb a minimálbér kétszeresének 27%-át (a foglalkoztatás első évében), illetve 17%-át (a foglalkoztatás második évében) lehetett kedvezményként igénybe venni.

---

33 LENTNER (2015) i. m. 544.

34 2011. évi CLVI. törvény i. m. 455. §.

35 2011. évi CLVI. törvény 459. §.

36 2011. évi CLVI. törvény i. m. 452. § (2), (3), (6), (7) bek.

Szintén 2012-től indult a *Start Bónusz program* azon foglalkoztatottak esetén, akik 3 hónapja álláskeresők voltak, vagy a Gyes, Gyed folyósításának megszűnése óta legfeljebb 365 napja nem voltak alkalmazásban, illetve a Gyes mellett szerettek volna dolgozni. Az adókedvezmény mértéke legfeljebb a minimálbér másfélszeresének 27%-ában volt maximálva a foglalkoztatás első évében.³⁷

Az Szja tv. tekintetében 2012-től a jogalkotó további lépéseket tett az egykulcsos jövedelemadó rendszer megerősítésére a köznyelvben 'szuperbruttósításként' elterjedt adóalap-kiegészítés kivezetésével. A 2012-es évtől az éves jövedelem 2.424.000.- Ft-ot meghaladó része után kellett a 27%-os az adóalap-kiegészítést megállapítani. 2013-tól pedig az intézmény megszűnt, vagyis csupán a bruttó jövedelem lett az Szja alapja.³⁸

2012-től a közfoglalkoztatás bevezetésével, a nem önálló tevékenységből származó, összevont adóalapba tartozó jövedelmek köre kibővült a közfoglalkoztatási jogviszonyban végzett tevékenységgel.³⁹ Az új intézmény a *megújuló Magyarország program* részeként került bevezetésre, aminek célkitűzései közé tartozott az aktív korú, az elsődleges munkaerőpiacról kiszorult munkavállalók ösztönzése a munkavállalásra.⁴⁰

A 2012-es intézkedések nyomán (is) a foglalkoztatási adatokban már némi emelkedést figyelhetünk meg a fiatal munkavállalók tekintetében, mely adat aztán jelentősen emelkedett a 2013-as évben. Természetesen – hangsúlyozzuk újfent – a munkaerő adó- és járulékszabályozása mellett legalább annyira fontosak voltak a kormány más makrogazdasági intézkedései is (közmunka-programok, külföldi működőtőke befektetések letelepedési támogatásai, hazai kkv szektor szubvencionálása), amelyek e dolgotunknak nem témái.

---

37 A Start Kártya programok további részleteit a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról szóló 2004. évi CXXIII. törvény tartalmazta.

38 Szja tv. 29. §.

39 2011. évi CLVI. törvény i. m. 6. §.

40 2011. évi CVI. törvény a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról.

	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
EU – 27	32,5	31,2	29,8	29,9	30,4	31,1	32,1	32,9	33,5
Belgium	25,2	26,0	23,6	23,2	23,4	22,7	22,7	25,0	26,6
Bulgária	22,6	20,5	19,8	19,3	19,0	18,4	21,3	19,3	20,3
Csehország	25,2	24,5	25,6	27,1	28,4	28,6	29,1	28,4	28,0
Dánia	54,0	53,0	49,5	50,0	51,3	52,3	52,9	53,7	55,0
Németország	45,6	47,3	46,3	45,5	44,7	45,2	45,9	46,6	47,9
Észtország	25,7	31,3	32,5	33,6	35,2	36,9	39,1	40,8	38,6
Írország	38,7	36,2	36,5	36,8	37,8	42,0	39,9	40,3	41,2
Görögország	20,3	16,3	11,8	13,5	13,4	13,2	14,5	14,3	14,8
Spanyolország	25,0	22,0	16,8	16,7	17,9	18,4	20,5	21,7	22,3
Franciaország	30,1	29,5	28,4	28,1	28,5	28,4	29,2	30,2	30,1
Horvátország	24,2	20,6	14,6	17,7	19,0	25,5	26,0	25,8	27,9
Olaszország	20,2	19,2	16,3	15,5	15,6	16,5	17,1	17,6	18,4
Ciprus	33,8	30,1	23,5	25,8	25,5	26,4	27,6	31,3	31,2
Lettország	25,4	25,8	30,2	32,5	34,5	32,7	33,0	33,1	31,7
Litvánia	18,3	19,0	24,6	27,6	28,3	30,2	30,4	32,4	32,9
Luxemburg	21,2	20,7	21,9	20,4	29,1	24,9	25,8	28,4	28,7
Magyarország	18,8	18,5	20,6	24,0	26,1	28,7	29,6	29,8	28,6
Málta	44,2	45,0	46,7	46,7	45,6	46,2	47,3	49,4	48,9
Hollandia	68,7	69,2	67,9	66,6	68,6	68,6	70,0	71,6	72,9
Ausztria	52,8	53,9	53,1	52,1	51,3	51,0	50,6	51,3	51,6
Lengyelország	26,0	24,5	23,8	25,4	25,7	28,1	29,4	30,8	31,7
Portugália	28,2	26,5	21,3	22,4	22,9	24,0	25,9	27,3	27,9
Románia	19,3	18,9	18,2	17,8	19,5	17,9	20,1	20,4	20,5
Szlovénia	32,4	30,0	25,3	25,6	28,3	27,2	33,1	33,5	31,7
Szlovákia	20,8	20,1	20,5	21,9	23,4	25,3	27,0	27,6	25,0
Finnország	38,2	39,8	40,9	41,2	40,0	41,3	42,5	43,6	44,1
Svédország	39,3	41,4	42,1	43,3	44,4	44,9	45,3	45,1	44,3

3. táblázat: A fiatal munkavállalók (15–24 év közöttiek) foglalkoztatottsága az EU tagállamaiban %-ban. Forrás: Eurostat.

Hasonló trend figyelhető meg az inaktív munkavállalók (álláskereső, illetve a Gyes, Gyed folyósításának megszűnése után a munkaerőpiacra visszatérő anyák) foglalkoztatása tekintetében a 2012-es, illetve 2013-as években.

A 2013-as évre az adórendszer és ezen belül az Szja rendszerének nagy, koncepcionális átalakításai lezajlottak, ettől az évtől a jogpolitikai célok leginkább az új struktúra további részleteinek kidolgozására és

megszilárdítására irányultak. Megjegyzést érdemel, hogy a korábbiakban már hivatkozott jogpolitikai törekvések mellett további célként jelent meg a gazdaság kifehérítése, a fekete- és szürkegazdaság visszaszorítása révén.

A foglalkoztatás növekedésének elősegítésére 2013-ban további elemként jelent meg a *Munkahelyvédelmi Akcióterv*.⁴¹ A program a munkahelyek megőrzése és új munkahelyek teremtése érdekében a munkára rakódó közterhek további csökkentését tűzte ki célul. Ennek eszközeként a munkáltatók számára további szociális hozzájárulási adó fizetési könnyítések jelentek meg,⁴² melyek a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetben lévő csoportokat célozták: a 25 év alatti és az 55 év feletti, a tartósan álláskereső, illetve a képzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott személyeket, valamint az anyasági ellátásokat igénybe vevő munkavállalókat.⁴³ Az adókedvezmények bevezetése révén a program arra törekedett, hogy kialakítsa a munkaadók érdekeltségét a fenti csoportok foglalkoztatásában.

A 25 év alatti és 55 év feletti munkavállalók, valamint a képzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatottak esetében a 100.000 forintos bruttó bérig volt arra lehetőség, hogy a munkáltatók a szociális hozzájárulási adó terheket 14,5%-ra csökkentésük.⁴⁴ A legfeljebb 180 nap – biztosítási kötelezettséggel járó – munkaviszonnyal rendelkező, huszonöt év alatti, pályakezdő fiatalok esetében ugyanakkor 27%-os kedvezményt lehetett igénybe venni.⁴⁵ A tartósan álláskeresők vonatkozásában a kedvezmény mértéke a foglalkoztatás első két évében a legfeljebb 100.000 forintos bruttó munkabér 27%-ával, a harmadik évében annak 14,5%-ával vált csökkenthetővé.⁴⁶

Az anyasági ellátásokat (gyed, gyes, valamint a gyermeknevelési támogatás) igénybe vevő munkavállalók vonatkozásában az új rendelkezések az ellátások folyósítása alatt, vagy azt követően munkaviszonyba visszatérő személyeket foglalkoztató munkáltatók számára jelentettek adókedvezményt. A kedvezményt gyermekgondozási díj esetében eleinte csupán a folyósítást követően – vagyis annak időszaka alatt nem – lehetett igénybe venni. Annak mértéke a munkavállaló – legfeljebb 100.000 forintig számított – bruttó

---

41 2012. évi CXLVI. törvény indokolása – a munkahelyvédelmi akciótervben foglaltak megvalósítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról.

42 2012. évi CXLVI. törvény munkahelyvédelmi akciótervben foglaltak megvalósítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról.

43 2011. évi CLVI. törvény i. m. 461. §, 462/A-F. §.

44 2011. évi CLVI. törvény i. m. 462/B. § (3) bek. és 461. § (2) bek.

45 2011. évi CLVI. törvény i. m. 462/B. § (2) bek.

46 2011. évi CLVI. törvény i. m. 462/C. §.

munkabérének 27%-a volt a foglalkoztatás első két évében és 14,5%-a a foglalkoztatás harmadik évében.⁴⁷

A Munkahelyvédelmi Akcióterv nyomán a 2014-es évtől tovább bővült az *anyasági ellátásokat igénybe vevő munkavállalók* foglalkoztatására vonatkozó adókedvezmények köre. Ettől az időponttól a szociális hozzájárulási adókedvezményt már a gyermekgondozási díj folyósítása alatt álló munkavállaló esetén is érvényesíthette a munkáltató. A három, vagy több gyermeket nevelők, illetve anyasági támogatásban részesülők foglalkoztatása esetén 2014-től növekedett a kedvezmény időtartama: a foglalkoztatás első három évében a bruttó munkabér, de legfeljebb 100.000 forint 2%-ával, majd a negyedik és ötödik évében annak 14,5%-ával megegyező adókedvezményt lehetett érvényesíteni.⁴⁸

2014-től kiterjesztették a Szja tv-ben szabályozott *családi adókedvezmény* rendszerét is. Ennek következtében a személyi jövedelemadónál fel nem használt adókedvezmény már az egyéni egészségbiztosítási és nyugdíjbiztosítási járulékból is leírhatóvá vált. A kedvezmény hatályának kiszélesítése alapvetően a három vagy több gyermeket nevelő családokat, illetve a két gyermeket nevelő egyedülállókat érintette kedvezően.⁴⁹

Az Szja tv. 2015-től további, családtámogatást célzó intézkedésként bevezette az *első házások* összevont adóalapot csökkentő kedvezményét.⁵⁰ A kedvezményt havonta együttesen 31.250 forint összegben az a házaspár érvényesíthette, amely esetében legalább az egyik házastárs az első házasságát kötötte.⁵¹

Ezen túlmenően, 2015-től tovább szélesedett a családi adókedvezmények köre, amennyiben a jogalkotó a kedvezmény hatályát a nevelőszülő családi pótlékra egyébként nem jogosult közös háztartásban élő házastársára is kiterjesztette. A családi adókedvezmény mértéke ugyanakkor 2015-ben nem változott.

2016. január 1-jétől a személyi jövedelemadó mértéke – összhangban a jogalkotó munkabért terhelő adók csökkentésére irányuló szándékával – 15%-ra módosult.

---

47 2011. évi CLVI. törvény i. m. 462/D. § (2), (3) bek.

48 2011. évi CLVI. törvény i. m. 462/D. § (2), (3) bek.

49 https://adozona.hu/tb_jarulekok_nyugdij/Kiszivargott_itt_vannak_a_bovitett_csaladi__D203D5 (2013. 10. 10.)

50 Szja tv. 29. §.

51 Szja tv. 29/C. §.

Az adózás egyszerűsítésére és a gazdaság fehéritésére tett jogalkotói törekvések jegyében a 2016-os évtől bevezetésre került az az adóhatóság által elkészített adóbevallási tervezet, az *eSZJA* rendszere, ugyanakkor ezzel párhuzamosan megszűnt az egyszerűsített adóbevallás választásának lehetősége és kivezetésre került az adónyilatkozat intézménye.

2016. január 1-jétől a családi adókedvezmény rendszere differenciáltabb lett,⁵² vagyis a jogalkotó valorizálta az adóalapból kedvezményezett eltartotanként levonható kedvezmény mértékét attól függően, hogy a családban hány eltartott gyermeket lehetett figyelembe venni. Mindezt az a 2014-ben már kifejezett jogalkotói szándék indokolta, ami a két eltartottat nevelő családok által érvényesíthető családi kedvezmény – adóban kifejezett mértékét – 2016-tól négy év alatt fokozatosan a duplájára, 10 ezer forintról 20 ezer forintra kívánta növelni. Ennek jogpolitikai indoka az volt, hogy a jogalkotó (legalább) két eltartott gyermek nevelését látta szükségesnek a hazai demográfiai csökkenés kiküszöbölésére.

Ezzel összhangban egy gyermek esetén a kedvezmény mértéke kisebb mértékben (66.700 forintra), míg két eltartott gyermektől jelentősebb mértékben (83.330 forintra) emelkedett, illetve három és több eltartott gyermek esetén 220.000 forintra. A jogalkotó két eltartott gyermek esetén ugyanakkor egy évenkénti pályát is meghatározott a kedvezmények emelkedésére. A kedvezmény mértéke így 2017-ben 100.000 forintra, 2018-ban 116.670 forintra, 2019-ben és az azt követő években pedig 133.330 forintra emelkedett gyermekenként.⁵³

2017. január 1-jétől jelentős változásként vezette be a jogalkotó a munkabért terhelő adók mérséklésére irányuló törekvések körében a szociális hozzájárulási adó mértéknek korábbi 27%-ról 22%-ra csökkentését.⁵⁴ Ezzel párhuzamosan az EHO mértéke is 22% lett, ami az egyes meghatározott juttatások után fizetendő munkáltatói terheket is csökkentette. A módosítás nyomán ugyanakkor valamennyi szociális hozzájárulási adó kedvezmény összege is csökkent, összhangban a Szochó mértékének mérséklődésével.

2018. január 1-jétől tovább csökkent a szociális hozzájárulási adó kulcsa 19,5%-ra: a jogalkotói indokolás szerint a makrogazdasági feltételek

---

52 2015. évi LXXXI. törvény - az adózással összefüggő egyes törvények módosításáról 3. §-a szerint.

53 Szja.tv. 29/A. §.

54 2011. évi CLVI. törvény i. m. 459. § (1) bek.

kedvező alakulására tekintettel.⁵⁵ Mindezzel párhuzamosan az egészségügyi hozzájárulás mértéke is ismét lecsökkent.

Az Szja tv. körében a béren kívüli juttatások tekintetében megjegyzést érdemel, hogy 2018. január 1-jétől adómentessé vált a Diákhitel rendelet⁵⁶ szerinti hallgatói hitelszerződés (Diákhitel II.) alapján fennálló tartozás havi törlesztéséhez a munkavállaló számára kifizetett munkáltatói juttatás havonta legfeljebb a minimálbér 20%-ig terjedő összegig, amely a fiatal foglalkoztatottaknak jelentett segítséget.⁵⁷

A 2019-es év a nyugdíjas munkavállalók számára hozott jelentősebb változásokat. 2019-ben változott a TB törvény biztosított fogalma⁵⁸ és annak hatálya alól kikerültek az Mt.⁵⁹ szerint munkaviszonyban álló saját jogú nyugdíjasok, így a továbbiakban a munkabérük után csupán a 15%-os Szja-t kellett megfizetniük (vagyis a 10%-os nyugdíjjárulékot és 4%-os mértékű természetbeni egészségbiztosítási járulékot már nem). A változással a jogalkotó a nyugdíjasok foglalkoztatását, a szakképzett munkaerő megtartását kívánta elősegíteni annak érdekében, hogy növelje az általános foglalkoztatottságot.

A módosulás egyfelől mind a munkáltató, mind a munkavállaló közteherfizetési kötelezettsége szempontjából kedvező volt, a munkavállaló jövedelme így 14%-kal emelkedett, míg a munkáltatók terhei csökkentek. Másfelől megszűnt azonban a nyugdíjas munkavállaló jogosultsága arra, hogy a befizetett nyugdíjjárulékkaal növeljék a nyugdíjalapjukat, illetve biztosítási kötelezettség hiányában az automatikus baleseti ellátásra (baleseti egészségügyi szolgáltatás, baleseti táppénz, baleseti járadék) való jogosultságuk is megszűnt.

---

55 2017. évi CLVI. törvény indokolása – a szociális hozzájárulási adó csökkentéséről és a kapcsolódó törvények módosításáról.

56 A Diákhitel Központ Zrt. a hallgatói hitelrendszerről szóló 1/2012. (I. 20.) Korm. rendelet.

57 Szja tv. 1. számú melléklet 7. pont 7.38. alpont b) pont.

58 2018. évi CXV. törvény – a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény és más kapcsolódó törvény 27. § (1)a) pontja alapján.

59 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről.

A MUNKAERŐPIAC SZABÁLYOZÁSÁNAK EGYES KÉRDÉSEI, KÜLÖNÖS ...

	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
EU – 27	6,9	7,5	7,6	7,8	7,9	8,2	8,8	9,2	9,6
Belgium	3,0	3,5	3,4	3,7	3,9	3,5	3,8	4,0	4,3
Bulgária	4,8	4,7	5,4	6,2	6,6	7,0	8,5	9,1	10,6
Csehország	7,0	7,1	7,8	7,1	8,2	9,2	9,3	10,7	10,8
Dánia	11,7	13,6	12,9	13,6	13,5	14,2	13,8	14,1	15,0
Németország	6,0	7,8	8,7	9,6	10,3	11,4	12,2	13,0	13,8
Észtország	15,4	19,0	19,8	20,2	21,8	25,4	25,7	26,4	27,2
Írország	13,2	13,4	13,6	13,8	14,7	15,1	15,4	16,7	17,8
Görögország	6,7	4,7	4,5	4,5	5,0	5,3	5,8	6,3	6,9
Spanyolország	3,6	3,6	3,1	2,9	3,2	3,4	3,7	3,9	4,3
Franciaország	2,7	4,1	4,0	4,2	4,5	4,9	5,0	4,9	5,4
Horvátország	8,1	7,2	5,9	4,7	5,2	4,6	4,3	4,2	5,0
Olaszország	5,2	5,8	6,0	6,2	6,5	6,7	7,7	8,4	8,8
Ciprus	16,7	12,7	10,9	10,2	9,8	10,1	11,0	11,7	13,4
Lettország	10,0	11,5	13,4	13,0	14,2	15,8	17,0	18,5	20,3
Litvánia	7,3	10,0	8,8	9,7	11,2	13,2	14,9	15,8	17,2
Luxemburg	4,4	4,7	4,9	5,6	4,4	2,6	3,3	2,7	2,8
Magyarország	3,4	3,7	3,4	3,1	3,4	4,1	4,6	5,5	7,0
Málta	5,0	5,7	6,3	7,7	7,2	6,2	6,3	6,5	7,7
Hollandia	9,5	10,0	10,0	11,0	10,3	10,1	11,1	12,4	13,9
Ausztria	7,5	7,1	7,3	7,4	7,9	7,4	7,3	7,7	7,0
Lengyelország	7,2	7,3	7,3	7,4	7,3	7,6	8,5	8,3	8,2
Portugália	21,6	19,6	18,1	16,3	16,0	15,6	16,0	16,3	17,2
Románia	22,4	21,6	21,0	20,2	16,5	15,0	15,9	15,4	13,3
Szlovénia	10,1	6,9	7,2	8,9	5,9	4,8	5,8	7,0	4,7
Szlovákia	2,5	2,8	2,5	3,1	3,9	4,2	5,6	6,2	7,0
Finnország	7,6	9,5	9,2	10,2	11,0	10,6	10,6	11,0	11,2
Svédország	13,2	14,7	14,5	16,4	16,3	15,7	16,9	16,8	17,5

4. táblázat: Az idősek (65 és 74 év közöttiek) foglalkoztatása az Európai Unióban %-ban. Forrás: Eurostat.

A 2019-es év további jelentős, munkabéreket érintő adóztatási hatása volt, hogy a *szociális hozzájárulási adó* rendszere átalakult és új jogi szabályozást kapott.⁶⁰ A jogszabály a *Versenyképesebb Magyarországért Program*⁶¹

60 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról.

61 <https://2015-2019.kormany.hu/download/1/c2/91000/Program%20a%20Versenyk%3%A9pesebb%20Magyarorsz%C3%A1g%3%A9rt.pdf> (2024. 11. 03.)

célkitűzései nyomán született meg, mely rámutatott, hogy 2019-ben a GDP-arányos adóelvonás szintje, különösen a munkajövedelmek adóterhelése tekintetében Magyarországon még mindig magasabb volt, mint a régiós versenytársaké.⁶² Ezért célkitűzésként fogalmazódott meg a visegrádi országok adóelvonási szintjének elérése, melynek egyik eszközeként az adórendszer egyszerűsítését jelölte meg a Program.

Ezzel összhangban az új szociális hozzájárulási adóról szóló törvény a kifizetői közterhek közül magába olvasztotta az egészségügyi hozzájárulást, valamint a további törvényekben szabályozott, a szociális hozzájárulási adóból igénybe vehető kedvezményeket is. Az adó mértéke ugyan nem változott, átalakult azonban annak rendszere és az igénybe vehető adókedvezmények köre.

A korábbi, szociális hozzájárulási adóhoz kapcsolódó járuléknemek egy 'közös alapra' hozása, a szabályok egyeztetése valóban egyszerűsödést hozott a munkabért terhelő adók rendszerében. További kedvező változás volt, hogy 2019. július 1-től kezdődően a szociális hozzájárulási adó mértéke 17,5%-ra csökkent.

4. A változások gazdasági hatása

A fentebb bemutatott jogszabályi változások jelentősen hozzájárultak Magyarország munkapiaci helyzetének javításához. A 2000-es évek második évtizedében meghozott jogszabályok hozzájárultak a foglalkoztatási helyzet javulásához, egyszerre segítették a munkavállalók és a költségvetés bevételi oldalának a helyzetét.

A mennyiben a munkabért terhelő adók vonatkozásában csupán a munkáltatókat terhelő adók és járulékok az összes adóbevételhez viszonyított arányának alakulását tekintjük át (5. táblázat) a 2010–2019-es időszakban, azt állapíthatjuk meg, hogy Magyarországon azok még jelentősebb mértékben, -1,4%-kal csökkentek.⁶³ Ezzel szemben az európai uniós átlag csak 0,1%-os csökkenést mutat. Megjegyzendő, hogy igen jelentős csökkenés történt a környező országok közül Romániában, -4,5%-os, Litvániában pedig -6,8%-os, azonban a magyarországi érték még így is a harmadik legnagyobb csökkenést mutatja az Európai Unióban. Megfigyelhető továbbá, hogy a legjelentősebb mértékű csökkenés az adóterhekben a 2017 és 2019 közötti időszakra tehető, köszönhetően a szociális hozzájárulási adó 2017-es jelentős csökkentésének.

---

62 Uo.

63 Taxation and Customs Union i. m. Table 47.

A MUNKAERŐPIAC SZABÁLYOZÁSÁNAK EGYES KÉRDÉSEI, KÜLÖNÖS ...

	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
EU – 27	8,3	8,4	8,5	8,5	8,3	8,3	8,3	8,3	8,2
Belgium	8,5	8,8	8,9	8,7	8,7	8,2	8,1	7,9	7,9
Bulgária	4,3	4,0	4,5	4,8	4,7	4,7	5,0	5,3	5,4
Csehország	9,2	9,4	9,4	9,2	9,1	9,4	9,6	9,9	10,0
Dánia	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Németország	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,6	6,7	6,9
Észtország	11,7	10,2	10,2	10,2	10,5	10,6	10,6	10,9	11,0
Írország	3,1	3,0	3,1	3,2	2,5	2,6	2,5	2,5	2,6
Görögország	5,1	4,9	4,7	4,5	4,4	4,4	4,8	5,3	5,6
Spanyolország	8,4	8,1	8,1	8,2	8,2	8,2	8,4	8,6	9,0
Franciaország	12,6	13,0	13,3	13,4	13,2	13,1	13,1	13,1	12,4
Horvátország	6,3	5,9	5,7	6,2	6,2	5,8	5,8	5,7	5,6
Olaszország	10,4	10,3	10,2	10,0	9,7	9,3	9,4	9,6	9,8
Ciprus	6,3	6,1	6,0	6,5	6,6	6,5	6,8	6,9	8,3
Lettország	6,4	6,0	6,1	5,8	5,8	6,0	6,0	6,4	6,7
Litvánia	7,5	7,2	7,2	7,5	7,8	8,2	8,3	8,5	0,7
Luxemburg	4,7	4,8	4,6	4,4	4,5	4,4	4,5	4,5	4,5
Magyarország	8,0	8,7	8,4	8,5	8,4	8,8	7,7	6,9	6,6
Málta	2,5	2,6	2,5	2,5	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4
Hollandia	4,7	5,1	4,9	5,4	5,1	5,2	5,2	5,3	5,4
Ausztria	9,3	9,4	9,6	9,6	9,5	9,6	9,5	9,5	9,6
Lengyelország	4,8	5,1	5,1	5,1	5,1	5,2	5,3	5,3	5,4
Portugália	4,9	5,0	5,1	5,1	5,2	5,2	5,3	5,6	5,8
Románia	5,5	5,5	5,6	5,5	5,0	4,9	5,3	1,2	1,0
Szlovénia	5,7	5,7	5,5	5,4	5,5	5,5	5,6	5,6	5,7
Szlovákia	6,7	6,6	7,5	7,7	7,9	8,0	8,6	8,8	9,1
Finnország	8,5	8,8	8,8	8,6	8,6	8,6	7,8	7,5	7,4
Svédország	11,1	11,6	11,6	11,5	11,4	11,6	12,0	12,0	11,9

5. táblázat: A munkabért terhelő adók és járulékok az összes adóbevételhez viszonyított aránya %-ban. Forrás: European Commission, DG Taxation and Customs Union, based on Eurostat data.

Megjegyzést érdemel ugyanakkor, hogy a munkabért terhelő adók arányának jellemzésére általánosan elterjedt mutatóként az adóék szolgál nemzetközi összehasonlításban. Habár annak összetételére és számítási módjára nincsen egységesen kidolgozott modell,⁶⁴ általánosságban elmondható, hogy az

64 GIDAY András – MÁDI László: A munkajövedelem adóterhelése a visegrádi térség-

adóék az adóterhek jellemzésére használt viszonyszám, mely megmutatja, hogy a teljes munkaerőköltségnek összesen hány százalékát vonja el az állam. A viszonyszámot úgy képezzük, hogy a munkabért terhelő összes (a munkavállalót és a munkáltatót terhelő) adó és járulék összegét elosztjuk a munkáltatót terhelő teljes munkaerőköltséggel.⁶⁵

Az adóék tekintetében ugyanakkor az OECD 2019-es évre vonatkozó elemzése szerint Magyarország továbbra is a magasabb adóékkal rendelkező országok között volt 44,6 százalékpontos mutatóval, szemben az OECD átlag 36 százalékpontos adatával.⁶⁶

A munkáltatók munkabér után fizetendő adóterheinek csökkenésével ellentétes tendenciát figyelhetünk meg ugyanakkor a 2009-től 2019-ig terjedő időszakban a munkavállalók tekintetében. A munkabért terhelő, a munkavállalók által fizetendő adók és járulékok az összes adóbevételhez viszonyított arányának változását vizsgálva 0,9 százalékpontos növekedést tapasztalhatunk.⁶⁷ Ezzel szemben az uniós átlag e tekintetben mindössze 0,5 százalékpontos növekedést mutatott a 2009 és 2019 közötti években.

A 2009-től 2019-ig terjedő időszakban a fogyasztáshoz kapcsolt adóknak a teljes adórendszerhez viszonyított arányát vizsgálva megállapítható továbbá, hogy Magyarországon 1,2 százalékpontos növekedés történt. Ezzel szemben az európai uniós átlag 0,7 százalékpontos növekedést mutatott.⁶⁸

Összességében ugyanakkor a munkabért terhelő adók és járulékok csökkenésével párhuzamosan a 2010-től 2019-ig terjedő időszakban megfigyelhető volt a foglalkoztatás folyamatos emelkedése. A foglalkoztatottak száma az Eurostat adatai szerint a 2010-es 3.732.400 főről 2019-re 4.495.000 főre emelkedett.⁶⁹ Az egyes foglalkoztatotti csoportokra lebontva, az 55 év feletti, nyugdíjas foglalkoztatottak tekintetében szintén emelkedést figyelhetünk meg. A nők foglalkoztatása esetén további jelentős növekedést figyelhetünk meg már a 2010-es évtől kezdődően a

---

ben. *Pénzügyi Szemle*, 2018, 63 (3), 387–410.

65 KAZAINÉ ÓNODI Annamária – HOLLÓ Sándor: A munkabért terhelő adók és járulékok alakulása 1998 és 2017 között Magyarországon. Budapest, Budapesti Corvinus Egyetem Vállalatgazdaságtan Intézet, Műhelytanulmány, 2017, 166.

66 OECD Taxing Wages 2020, 2018–2019, Special Feature: How Tax Systems Influence Choice of Employment Form, 23.
https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2020/04/taxing-wages-2020_6a65f91b/047072cd-en.pdf (2024. 04. 23.)

67 Taxation and Customs Union i. m. Table 49.

68 Taxation and Customs Union i. m. Table 5.

69 Eurostat Data extracted (2025. 08. 15.)

jelen tanulmányban fentebb kifejtett intézkedéseknek köszönhetően. Így a nők foglalkoztatottsága az európai uniós átlaghoz viszonyítva is jónak minősíthető. A tendenciát adott esetben még tovább támogathatná a rugalmas foglalkoztatási formák növelése, azok jelentősebb munkáltatói alkalmazása.

Kisebbségi emelkedés jellemző ugyanakkor a 25 év alatti, fiatal pályakezdők foglalkoztatása tekintetében. Habár 2018-és 2019-ben jelentősebb emelkedést figyelhetünk meg, még mintegy 7,7%-kal elmarad az európai uniós átlagtól.

5. Zárzó

A tanulmány bemutatta, hogy a 2010 utáni időszakban Magyarországon jelentős adó- és járulékváltozások történtek. Változott többek között a Személyi jövedelemadóról szóló törvény, a járulékok rendszere, a munkavállalók béren kívüli juttatásai. Ezek mellett további fontos intézkedések is történtek, kiemelendő köztük a közfoglalkoztatás bevezetése vagy a *Munkahelyvédelmi Akcióterv*. Nagyon lényeges változás volt az időszakban, hogy 2014-ben bevezették a családi adózás rendszerét. Ezzel a munkaerőpiacon figyelembe vették, hogy a munkavállalók saját maga mellett kiról, illetve hány emberről gondoskodik még, hány emberről kell még gondoskodnia. A rendszer idővel összetettebbé vált, a nevelőszülői háztartásokra is érvényes lett. Mindezen intézkedések célja a foglalkoztatás általános növelése volt. A személyi jövedelemadó és egyes járulékok mérséklése a munkaerő aktivitását, ösztönöztséget fokozta, ezáltal a teljesítmények is javultak, egyetemben a munkaerő fizetőképes keresletével. Miközben az állam, a központi költségvetés helyzete érdemben konszolidálódott, hiszen a fizetőképes kereslet a fogyasztás irányába realizálódott, mely által a közvetett adóbevételek jelentősen, a 'költségvetésből kieső személyiadót' meghaladó mértéken megemelkedtek. Az állam költségvetési pozíciók olyannyira javultak 2013-ra, hogy kikerültünk az Európai Unió túlzottdeficit-eljárása alól.⁷⁰

---

70 Magyarország deficitje az Eurostat alapján a következőképpen alakult:

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
-4,4	-5,2	-2,3	-2,6	-2,8	-2,0	-1,8	-2,5	-2,0	-2,0

Forrás: Eurostat

Az ismertetett intézkedések nagymértékben javították a foglalkoztatási helyzetet Magyarországon. A vizsgált évtizedben a munkaerőre kivetett adók a GDP százalékában számolva 17,3%-ról 16,7%-ra estek, miközben az Európai Unióban átlagosan emelkedés ment végbe, az érték 20%-ról 20,7%-ra nőtt. Ez természetesen a foglalkoztatásra is jótékonyan hatott. Az időszakban az Unióban javulás volt, 67%-ról 72,7%-ra, de magyarországi változások még ezt is jóval túlszárnyalták, alacsonyabb értékből – 62,2% – egészen 77,7%-ra nőttek. Hasonló jó eredmények voltak láthatók a fiatal munkavállalók esetében, ahol az adat 2010-ben 32,5% (EU), illetve 18,8% (Magyarország) volt, ami 2019-re 33,5%-ra illetve 28,6%-ra (Magyarország) módosult. Ilyen irányú változás ment végbe más kockázati csoportok esetében is, mint amilyenek az idős foglalkoztatottak. Amíg az Európai Unióban a számok 6,9%-ról 9,6%-ra módosultak, addig Magyarország 3,4%-ról 7%-ra javultak. Noha az uniós értéket még nem sikerült elérni, de jóval alacsonyabb bázisról kiindulva Magyarország megduplázta a foglalkoztatási arányt.

Köszönetnyilvánítás

A kutatás a Makovecz Campus Alapítvány – Collegium Professorum Hungarorum keretében készült. A támogatásért köszönetünket fejezzük ki.